

Szanowni Państwo,

W nawiązaniu do zawiadomienia o rozpoczęciu konsultacji podatkowych z dnia 18 grudnia 2018 r. (znak DZT2.022.2.2018r.) w sprawie propozycji nowej schemy JPK_VAT, PKO Banku Polski S.A. przekazuje poniżej swoje spostrzeżenia dla najistotniejszych kategorii informacji, które powinny być objęte raportowaniem w ramach obowiązku JPK.

1) Termin płatności i forma płatności

Pole dotyczące formy płatności oznaczone zostało jako obowiązkowe (lista wartości do wyboru), w przeciwieństwie do terminu płatności. Celem zachowania spójności należy skłaniać się do nadania fakultatywnego charakteru obu wartościom. Wydaje się, że wprowadzenie dodatkowego pola dotyczącego formy płatności może przynieść niewielkie korzyści dla Ministerstwa Finansów przy koniecznym istotnym nakładzie prac potrzebnych na ich wdrożenie do systemów finansowo-księgowych przez podatników. Dodatkowo pojawiają się następujące wątpliwości:

- a) w jakich przypadkach pole termin płatności będzie wymagane a w jakich nie?
- b) czy obowiązek wskazywania terminu płatności będzie wymagany jedynie w przypadkach, kiedy na fakturze jest on wskazywany w sposób precyzyjny tj. konkretna data?
- c) co w przypadkach gdy termin płatności referuje do innego zdarzenia (np. 14 dni od otrzymania faktury, zgodnie z umową), czy nie będzie on wówczas wymagany?
- d) jak należy postąpić gdy termin płatności lub sposób płatności ulegną zmianie już po wystawieniu faktury (dodatkowe uzgodnienia między stronami)? tj. czy należy wówczas składać korektę JPK_VDEK ze wskazaniem nowego terminu płatności/faktycznego sposobu płatności (dokonanej zapłaty)?
- e) w jaki sposób należy zadeklarować termin płatności przy sprzedaży ratalnej?
- f) co w przypadku gdy faktura z tytułem płatności przelew zostanie opłacona w inny sposób np.: gotówką lub ramach kompensaty?

2) Kod Grupy Towarowej

Propozycja przypisania tej kategorii dla każdej transakcji w ramach sprzedawanych towarów lub usług implikuje konieczność znacznej przebudowy zarówno systemów informatycznych, zbudowania słowników transakcji oraz procesów modelu ich weryfikacji przez osoby ewidencjonujące zdarzenia gospodarcze. Należy podkreślić, iż najwięksi podatnicy VAT mogą poza zasadniczą aktywnością gospodarczą zgodną w profilem działalności mieć do czynienia także z czynnościami niestandardowymi pojawiającymi się w ramach sprzedaży np. w efekcie ich refakturowania. Ich procent w sprzedaży ogółem może być niematerialny natomiast nowo nakładany obowiązek wymaga każdorazowo analizy i przypisania im kodu grupy towarowej co będzie wiązać się ze stałymi nakładami IT. Stąd proponujemy przypisanie jednego kodu grupy towarowej predefiniowanego dla dominującej sfery działalności danego podatnika odstępując od konieczności każdorazowej kwalifikacji każdej czynności.

Jeżeli powyższe rozumienie i propozycja jest nieakceptowalna wówczas pojawia się kolejny obszar wątpliwości dotyczący zasad wypełniania tego kodu w wielu przypadkach. Stąd pojawiają się wątpliwości:

- a) jak prawidłowo zaprezentować pole Kod Grupy Towarowej gdy na jednej fakturze pojawiają się tytuły kwalifikowane do różnych kodów towarowych z proponowanej listy np. czynsz najmu (grupa: usługi związane z obsługą rynku nieruchomości) wraz z opłatami eksploatacyjnymi typu energia elektryczna (grupa: energia elektryczna)?

W obecnie obowiązującej schemie faktura wielopozycyjowa z różnymi stawkami VAT jest agregowana do jednego wiersza (wiersza ewidencji rozumianego jako dana faktura identyfikowana jej numerem i numerem kontrahenta) z zachowaniem zsumowania poszczególnych pozycji faktury (pozycje opisujące poszczególne sprzedawane towary/usługi) wg obowiązujących stawek opodatkowania.

- b) w jaki sposób należy wówczas wskazać nowy kod grupy towarowej dla całego wiersza ewidencji JPK_VDEK referującego do konkretnej faktury w przypadku, gdy poszczególne pozycje faktury wskazują na konieczność ich zakwalifikowania do różnych grup towarowych?

- c) czy w powyższej sytuacji należy kierować się największą wartością konkretnej pozycji faktury i przypisanego do niej kodu grupy towarowej, który jednocześnie będzie decydował o typie kodu towarowego dla pozostałych pozycji w systemie finansowo-księgowym i w konsekwencji całego wiersza ewidencji JPK_VDEK?
- d) czy ewentualnie w ewidencji JPK_VDEK trzeba będzie każdy wiersz (fakturę) prezentować nie tylko wg stawek VAT, ale również wg proponowanych kodów typów podatkowych?

Takie rozumienie powoduje konieczność istotnej przebudowy nie tylko systemów finansowo-księgowych ale również zmiany obecnych mechanizmów generujących JPK_VAT (przebudowa mechanizmów agregowania faktur celem zapewnienia większej szczegółowości danych w JPK_VDEK).

- e) czy będą opracowane i ogłoszone wytyczne, którymi należy się kierować przy klasyfikacji na potrzeby ewidencji JPK_VDEK? Należy podkreślić iż proponowane grupy nie odpowiadają obowiązującym grupowaniom w ramach klasyfikacji PKWU.
- f) czy planowane jest wprowadzenie kategorii dodatkowej agregującej nieprzyporządkowane towary lub usługi tzw. „Inne/Pozostałe”?

Proponowane obowiązkowe pole może zostać wypełnione jedynie w zakresie jednej z 19 zaproponowanych kategorii towarowych. Nie przewidziano kategorii „Inne/Pozostałe”, które mogłyby być odpowiednie w sytuacji, gdy towary lub usługi będące przedmiotem obrotu podatnika nie będą wpisywały się w żadną z zaproponowanych kategorii bądź wystąpią wątpliwości interpretacyjne. Ze względu na to, że zaproponowana lista kategorii nie pokrywa wszystkich dostępnych w obrocie towarów i usług, to rozwiązanie może prowadzić do sytuacji, w której podatnicy zmuszeni będą sztucznie dobierać kody towarowe, po to, aby poprawnie złożyć JPK_VDEK.

3) Kod Kraju Nadania TIN/Kod Kraju Siedziby

- a) jest różnica między polem kod kraju siedziby a kodem kraju nadania TIN w zakresie ewidencjonowanych danych po stronie zakupowej i sprzedażowej. Czy te dane nie powinny być tożsame?
- b) jakie jest rozumienie TIN w raportowaniu JPK?
- c) czy w polu kod kraju nadania TIN należy wskazywać kraje nadania numerów TIN obowiązujące poza obszarem Unii Europejskiej?
- d) jak obecnie należy rozumieć pole Nr Kontrahenta (pole dedykowane do wskazywania numeru identyfikacji podatkowej obowiązującego na obszarze Unii Europejskiej)? tj. czy w polu należy wskazywać również numery nadawane kontrahentom do celów podatkowych a nie tylko dla celów rozliczania podatku od wartości dodanej zwłaszcza, że ilość znaków w polach NrKontrahenta i NrDostawcy została obecnie rozszerzona przy zachowaniu w obu przypadkach ich obligatoryjności.

Pozyskiwanie tych danych tj. nr TIN, kodów krajów nadania TIN czy kod kraju siedziby w przypadku kontrahentów zagranicznych działających niejednokrotnie w ramach różnych reżimów prawnych nabiera istotnego znaczenia z uwagi na:

- i) konieczność pozyskiwania danych które nie wpływają na poprawność rozliczenia podatku VAT w Polsce (w większości transakcji zawieranych z kontrahentami zagranicznymi podatek VAT podlega samonaliczeniu w Polsce lub odwrotnemu naliczeniu po stronie nabywcy zagranicznego),
- ii) konieczność znajomości przepisów zagranicznych dla oceny czy kontrahent zagraniczny przekazuje poprawne dane, iii) konieczność rozbudowy i gromadzenia w systemach finansowo-księgowych dodatkowych danych, iv) aktywację kolejnego obszaru ryzyka błędów, które finalnie mogą generować źródło otrzymywania nowej kary pieniężnej w wysokości 500 zł.

W świetle powyższego prosimy o doprecyzowanie rozumienia pól i oczekiwanej praktyki postępowania w zakresie: NrKontrahenta/NrDostawcy, KodKrajuNadaniaTIN oraz KodKrajuSiedziby dla części sprzedażowej i zakupowej.

4) Kod typu dokumentu dla ewidencji zakupu i dla ewidencji sprzedaży

Pole w ewidencji zakupu zostało oznaczone jako wymagane natomiast w ewidencji sprzedaży jako niewymagane, oba pola mają przyporządkowane listy wartości do wyboru (pola z listą wyboru).

- a) czy planują Państwo dodanie nowych kodów typu dokumentu dla sfery zakupowej lub sprzedażowej?
- b) jeżeli nie, to czy wówczas dla sytuacji nie objętych właściwym kodem możliwym jest pozostawienie tego pola pustego – wyłącznie po stronie sprzedażowej?
- c) jak należy z kolei uczynić dla sfery zakupowej gdzie ta dana jest wymagana? Powyższe pytania wynikają m.in. z następujących sytuacji. Dla przykładu po stronie ewidencji sprzedaży (pole opcjonalne) nie identyfikujemy wartości, którą należałoby przypisać dla:
 - i) faktury dokumentującej sprzedaż krajową opodatkowaną stawką VAT 23% na rzecz podatnika VAT (standardowa faktura dokumentująca sprzedaż pomiędzy podatnikami VAT), ii) dokumentu wewnętrznego dla potrzeb ujęcia „samonaliczenia” podatku należnego z tytułu importu usług czy krajowego nabycia objętego odwrotnym obciążeniem, czy wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów (wydaje się, że nie odpowiedni byłby także kod WEW – dokument zbiorczy wewnętrzny dotyczący innego katalogu zdarzeń gospodarczych),
- d) jaki kod należałoby zastosować po stronie ewidencji zakupu (pole wymagane) dla następujących sytuacji? dotyczy zaewidencjonowania:
 - i) faktury dokumentującej zakup krajowy opodatkowany stawką VAT 23% od podatnika VAT (standardowa faktura dokumentująca transakcję pomiędzy podatnikami VAT)?
 - ii) dokumentu wewnętrznego dla potrzeb ujęcia wartości netto i odliczenia VAT od kwoty podatku należnego podlegającego „samonaliczeniu” z tytułu transakcji wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów czy importu usług (proponowany kod OO nie referuje do transakcji WNT oraz transakcji zagranicznego reverse charge dla nabywanych usług),
 - iii) dokumentu wewnętrznemu dla potrzeb ujęcia importu towarów w ramach standardowej procedury ewidencjonowany na podstawie dokumentu celnego (dokument otrzymuje nr dokumentu celnego natomiast jako strona transakcji wskazywany jest rzeczywisty kontrahent).

5) JPK_VDEK – Deklaracja i część szczegółowa odpowiadająca obecnej deklaracji (pola P) - inne zmiany

Nowa sekcja „Deklaracji” nie jest powiązana z pozostałymi sekcjami, nie zostały przewidziane żadne formuły sumujące pozycje dla deklaracji VAT, uzupełniane na podstawie poprzednich sekcji sprzedażowej i zakupowej. W obecnej wersji podatnik może zatem umieścić dowolne wartości w sekcji dotyczącej Deklaracji, nawet jeśli nie są one zgodne z podsumowaniem wynikającym z pozycji pojedynczych ujętych w pozostałych sekcjach schemy. Element Deklaracja ma oznaczony charakter nieobligatoryjny wobec obligatoryjnego charakteru części ewidencji sprzedaży i zakupu. Prosimy o potwierdzenie słuszności rozumienia, że w przypadku braku jakiegokolwiek sprzedaży oraz zakupu w danym miesiącu podlegającym zaraportowaniu JPK_VDEK obowiązuje obowiązek wypełnienia pól K (część ewidencji sprzedaży i zakupu) przy całkowitym braku obowiązku przekazania elementu Deklaracja

6) Pola dotyczące sposobu prezentacji ulgi na złe długi

- a) prosimy o doprecyzowanie sposobu prezentacji wartości w polach K_49_1/K_50_1 tzn. czy w tych polach należy prezentować nie uiszczoną/uiszczoną kwotę netto z faktury zakupowej czy też pełną kwotę VAT z takiej faktury?
- b) czy w polu K_50_1 należy wskazać kwotę realnie odliczonego VAT z uwzględnieniem współczynnika WSS jeżeli podatnik stosuje odliczenie wg. proporcji VAT?

7) Pola P_58 i P_59 w części Pozycje szczegółowe (tzw. część deklaracyjna)

- a) czy w polu P_58-P_61 dot. trybu zwrotu VAT nie powinno być zapewnionej możliwości zadeklarowania przez podatnika kwot podatku analogicznie jak to miało miejsce dotychczas w deklaracji VAT-7?

Opis pola P_58 schemy JPK_VDEK przewiduje wprowadzenie wartości 1 jako deklarację/dyspozycję podatnika, iż kwota podatku do zwrotu winna podlegać zwrotowi na jego rachunek VAT co sugeruje spójność z polem 68 z deklaracji VAT-7 (18). Analogicznie zostało przewidziane w schemie wypełnianie pola P_59 w przypadku, gdy po spełnieniu określonych przesłanek wynikających z ustawy o VAT, kwota zwrotu winna podlegać przekazaniu na rachunek bankowy podatnika w skróconym terminie 25 – w polu przewidziano wprowadzenie wartości 1_2 jako deklarację/dyspozycję podatnika, iż kwota podatku do zwrotu winna podlegać zwrotowi na jego rachunek VAT. To sugeruje, iż być może w proponowanej schemie JPK_VDEK wkradła się niespójność, ponieważ pola te są inaczej opisane w deklaracji VAT-7 tj. w polach 58 i 59 deklaracji wykazaniu podlegają kwoty, które mają zostać zwrócone na rachunek VAT (art. 87 ust 6a UVAT) lub na rachunek bankowy w skróconym terminie 25 dni (art. 87 ust 6 UVAT) przy czym jednocześnie podatnik wnioskując o zwrot na rachunek VAT musi zaznaczyć w deklaracji VAT-7 pole 68. Pola P_60 i P_61 w schemie JPK_VDEK odpowiadają już merytorycznie polom 60 i 61 deklaracji VAT_7 dedykowanym do wskazania przez podatnika kwot do zwrotu na jego rachunek bankowy w terminie odpowiednio 60 i 180 dni.

8) JPK_VDEK a JPK_VAT wersja 3 dalej: JPK_VAT (3)

- a) jaka jest rekomendowana praktyki MF na moment wdrożenia nowej schemy w zakresie zdarzeń (korekt), które miały miejsce przed wprowadzeniem zmian w postaci nowej schemy JPK_VDEK? Dotyczy to zwłaszcza zasad składania korekt do okresów, które podlegały zaraportowaniu w ramach obecnie obowiązującej schemy JPK_VAT (3).

Analizując zakres wprowadzanych zmian w postaci dodanych nowych pól, które obecnie z obiektywnych przyczyn są niedostępne w systemach finansowo-księgowych (np. kod typu dokumentu, kod grupy towarowej, forma płatności) przy jednoczesnym oznaczeniu niektórych z nich jako wymagane (np. forma płatności czy kod typu dokumentu dla zakupów) może to spowodować obiektywny brak możliwości ich wyprowadzenia i tym samym spowodować, że będzie musiał być zachowany dualistyczny model schem przy jednoczesnej zmianie zakładanej wymagalności niektórych pól.

Jeżeli jednak założeniem Ministerstwa Finansów jest raportowanie zgodnie ze schemą JPK_VDEK również korekt do wcześniejszych okresów (dla dużych podatników JPK_VAT obowiązuje od lipca 2016 r.) z uwagi na zaistnienie okoliczności i/lub transakcji powodujących konieczność złożenia korekty do JPK_VAT (3) sprostanie temu wymogowi będzie wymagało zaadaptowania odpowiednio systemów informatyczno-księgowych oraz uzupełniania wszystkich transakcji z okresów historycznych od momentu wdrożenia JPK_VAT o wymagane dane. Będzie to wiązało się z ogromnym nakładem pracy po stronie służb IT oraz pracowników działów ujmujących transakcje w systemach podatników, implementacji do okresów wstecznych nowych rozwiązań/funkcjonalności dotyczących ujmowania niektórych transakcji (wspominany powyżej import ujmowany jednym dokumentem w sposób automatyczny po stronie zakupu i sprzedaży) a w skrajnych przypadkach korekt wcześniejszego ich ujęcia celem powtórnej rejestracji zgodnie z tą nową zbudowaną funkcjonalnością. Jednocześnie w takim przypadku rodzi się pytanie o zasadność jednoczesnego składania korekt do obowiązkowych wówczas deklaracji VAT-7 – nowa schema JPK_VDEK przewiduje część deklaracyjną odpowiadającą obowiązującej historycznie deklaracji VAT-7.

9) Wymagalność

Jeżeli w schemie JPK_VDEK pole określone jest jako niewymagalne to czy należy przez to rozumieć okoliczność obiektywną, która wskazuje na brak takiej konieczności bez względu na inne mechanizmy i ewentualne zależności, które mogą wystąpić w ramach danych uwzględnionych w schemie? **10) JPK_VDEK – vacatio legis**

Obecny kształt schemy JPK_VDEK oraz konieczność zmian informatycznych w systemach księgowych wymaga odpowiednio długiego vacatio legis. Proponujemy przesunięcie wejścia w życie tych zmian nie wcześniej niż na 1 stycznia 2020 r. Konieczne wydaje się także wydanie instrukcji/wytycznych agregujących oczekiwaną praktykę postępowania przez podatnika.

Sugerujemy także wprowadzenie okresu przejściowego nie krótszego niż 6 miesięcy i odstąpienie od stosowania sankcji przewidzianych w ramach regulacji prawnych od momentu zaimplementowania nowych wymogów raportowych celem adaptacji i przygotowania zespołów rozliczeniowych do konieczności zmiany prezentacji danych oraz ugruntowania prawidłowej praktyki postępowania w ramach nowej struktury. Z góry dziękujemy za pozytywne rozpatrzenie powyższych uwag i ustosunkowanie się do podniesionych kwestii.

W razie pytań lub wątpliwości deklarujemy możliwość udzielenia bardziej wyczerpujących informacji w podniesionych zagadnieniach.